

FRONTFIGUR: Gunhild Stordalen og stiftelsen hun leder, Eat, fronter forskningsrapporten om matforbruk. Her er hun i samtale på årskonferanse i NHO. **FOTO:** CHRISTOPHER OLSSØN

Tvilsomme påstander i matrapport, mener landbruket: Møter kjøttkritikk

SKEPTISK: Stiftelsen Eat lanserer i dag rapport for en global matrevolusjon. – De overdriver klimaeffekten av kjøttproduksjon, mener landbruksanalytiker.

MAT

Av Alf Skjeseth

Med Gunhild Stordalen i spissen presenterer Eat i dag en vitenskapelig rapport om hva som må til av kostholdsendinger og omlagt matproduksjon for å brødfø ti milliarder mennesker i 2050.

Rapporten er utarbeidet i samarbeid med det respekterte britiske helsetidsskriftet The Lancet, og dagens lansering i Oslo er starten på en internasjonal kampanje.

Christian Anton Smedshaug, daglig leder i det landbrukseide utrederkontoret Agri Analyse, sier før lanseringen at Eat så langt har servert en blanding av tvilsomme påstander og forvirrende generaliseringer.

– Eat har holdt på lenge, men har lagt fram lite egen faglig dokumentasjon. De bruker globale data og gjør gene-

FAKTA

Eats matrapport:

■ Eat blir ledet av Gunhild Stordalen, som var med på å grunnlegge stiftelsen i 2011 sammen med blant andre ektefellen Petter Stordalen.

■ Hovedkvarter for virksomheten er i Stockholm.

■ Eat og The Lancet presenterer i dag en rapport om hvordan verden på en ressurs- og helsemessig forsvarlig måte kan fø ti milliarder i 2050.

■ Mer enn 30 vitenskapelige medarbeidere har deltatt, og rapporten blir presentert i flere verdensdeler.

relle koblinger, som sier lite spesifikt og ikke blir representativt for enkeltland som tar beslutningene. Det gjelder også det som har blitt kjent om dagens rapport, sier Smedshaug.

Sterkt forenklet

– Det er vel brei enighet om at forbruket av rødt kjøtt i rike

land bør ned, slik Eat og andre går inn for?

– Vi får en sterkt forenklet fortelling om at vi ikke kan produsere nok mat til ti milliarder mennesker, og hovedsynderen er husdyrholdet og særlig kua. Eat har vist manglende forståelse for bondens økonomi, fordeling av makt og profitt i verdikjeden og eierskap. De ser bort fra at ulike land og regioner har ulike forutsetninger for matproduksjon, og overdriver klimaeffektene av kjøttproduksjon.

Smedshaug er kritisk til flere premisser i rapporten.

– **Eat legger til grunn at «matsystemet» står for en tredel av de globale årlige klimautslippene. FN's klimapanel fastslår at om lag 10 prosent av verdens årlige klimagassutslipp stammer direkte fra jordbruket, og i Norge står jordbruket for drøye 8 prosent av utslippene, sier han.**

For teoretisk

Norsk Landbrukssamvirke arrangerte tirsdag konferansen Mat og Landbruk, med flere tema i samme gate som Eat og The Lancet tar opp.

– Det er stor interesse for disse spørsmålene, og rapporten vil sikkert bidra med viktig kunnskap. Men å foreskrive en «global diett» blir fort

for teoretisk. Dette kan ikke legge premissene for hva som vil være riktig kosthold og bærekraftig matproduksjon i Norge, sier administrerende direktør Ola Hedstein.

– *Hvorfor ikke?*

– Vårt utgangspunkt må være utnyttelse av det norske ressursgrunnlaget. Nordisk landbruk har kvaliteter av

stor verdi for bærekraftig matproduksjon, med god arealutnyttelse og dyrevelferd. Når det er frykt for at flere vil dø av antibiotikaresistente bakterier enn av kreft i 2050, har alle land noe å lære av Norge, Sverige og Island hva gjelder dyrehelse og minimal bruk av antibiotika, sier Hedstein.

alfs@klassekampen.no

Lanserer global diett

Stiftelsen Eat og det medisinske tidsskriftet The Lancet setter høye mål når de lanserer sin felles rapport om sunt og bærekraftig kosthold.

«For første gang lanseres en global diett som vil sikre en sunn befolkning på 10 milliarder mennesker innen 2050, uten å overskride planetens tålegrenser. Dietten fremtitt i rapporten vil føre til mindre fore-

komst av overvekt, fedme og livsstilssykdommer, samt redusert global oppvarming, minsket tap av biologisk mangfold, færre forstyrrelser av nitrogen- og fosfor-sykluser, og lavere bruk av vann- og arealressurser», skriver prosjektets kommunikasjonsjef Simen Sletsjøe.

Eats forskningsleder Fabrice DeClerck sier til Nationen at rapporten vil inneholde langt mer enn advarsler mot kjøttforbruket.

Han sier at det globalt vil bli nødvendig å doble produksjonen av frukt og grønt innen 2050.

Eats primus motor Gunhild Stordalen sier til Dagbladet før lanseringen

at det viktigste hver enkelt kan gjøre for egen helse og miljøet, er å spise mer planter.

– Vi kan fortsatt spise kjøtt og meieriprodukter, men i mindre mengder enn før, spesielt rødt og bearbeidet kjøtt, sier hun.

